

POSTANOWIENIE

Dnia 4 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Sobutka

w sprawie z odwołania A. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Sosnowcu

o prawo do emerytury pomostowej,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń

Społecznych w dniu 4 grudnia 2024 r.,

skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach
z dnia 9 maja 2023 r., sygn. akt III AUa 191/23,

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

**II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału
w Sosnowcu na rzecz A. C. kwotę 240,00 (dwieście czterdzieści)
złotych, wraz z odsetkami, o których mowa w art. 98 § 1¹ k.p.c. -
tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w
postępowaniu kasacyjnym.**

ł.n

UZASADNIENIE

Decyzją z 17 czerwca 2022 r. (numer [...]) Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Sosnowcu odmówił A. C. prawa do emerytury pomostowej, powołując się fakt, że odwołujący po 31 grudnia 2008 r. nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Organ rentowy wskazał, że odwołujący nie

spełnił również przesłanek do przyznania prawa do emerytury pomostowej w oparciu o art. 4, w zw. z art. 11 oraz art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych, bowiem odwołujący na dzień 1 stycznia 2009 r. nie udowodnił okresu pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszącego co najmniej 15 lat.

Sąd Okręgowy w Sosnowcu, Wydział VII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 2 grudnia 2022 r. (sygn. akt VII U 407/22) wydanym w sprawie A. C. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Sosnowcu o emeryturę pomostową: zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury pomostowej od 2 maja 2022 r. oraz zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Sosnowcu na rzecz ubezpieczonego kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Na skutek apelacji organu rentowego Sąd Apelacyjny w Katowicach Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 9 maja 2023 r. (sygn. akt III AUa 191/23): oddalił apelację i zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Sosnowcu na rzecz A. C. kwotę 240 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach wywiódł organ rentowy, zaskarżając wskazany judykat w całości, zarzucając rozstrzygnięciu naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2018 r. o emeryturach pomostowych, poprzez jego nienależyte zastosowanie, wynikające z błędnego przyjęcia, że ubezpieczony spełnił warunek określony w pkt 6 niniejszego przepisu, tzn. po 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

W związku z powyższym, organ rentowy wniósł o:

1. przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania;
2. chylenie zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi, który wydał zaskarżone orzeczenie;
3. zasądzenie od odwołującego na rzecz organu rentowego zwrot kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym według norm przewidzianych w obowiązujących przepisach prawa z uwzględnieniem odsetek ustawowych.

Jako podstawę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania organ rentowy wskazał, że Sąd Apelacyjny w Katowicach dopuścił się naruszenia przepisów

prawa materialnego w stopniu rażącym, co powinno przemawiać za przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania, z uwagi na jej oczywistą zasadność.

W odpowiedzi na wywiedzioną przez organ rentowy skargę kasacyjną odwołujący wniósł o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a wypadku przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania - jej oddalenie oraz zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego od organu rentowego na rzecz odwołującego, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna organu rentowego nie kwalifikuje się do przyjęcia i merytorycznego rozpoznania.

Na wstępie należy przypomnieć, że skarga kasacyjna podlega badaniu (na etapie przedsądu) w zakresie spełnienia przez nią warunków formalnych. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, czyli tak zwanego przedsądu, ustawodawca zagwarantował, że skarga kasacyjna, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie realizować funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek, wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. do czterech ma, w konsekwencji, zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo będzie uzasadnione jedynie w tych przypadkach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej jednostkowej sprawie. Ostatecznie, nie w każdej sprawie, nawet takiej, w której prawomocne orzeczenie zostało wydane w warunkach błędu w subsumpcji, czy też wyniku wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. W przeciwnym bowiem razie Sąd Najwyższy stałby się, wbrew obowiązującym przepisom, sądem trzeciej instancji, a

jego zadaniem nie jest przecież dokonywanie korekty ewentualnych błędów w zakresie stosowania, czy też wykładni prawa, w każdej indywidualnej sprawie.

Podkreślenia wymaga także, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 19 maja 2022 r., I USK 434/21, Legalis nr 2740849).

Przechodząc zaś do przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, jaką jest oczywista jej zasadność, to zwrócić należy uwagę, że poza jej przywołaniem strona skarżąca nie uzasadniła w ogóle swojego stanowiska w tym zakresie. Tymczasem odwołanie się do przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, iż przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że strona skarżąca musi wskazać, w czym - w jej ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Strona skarżąca powinna więc w wywodzie prawnym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającą na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006 nr 4, poz. 75; z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z 9 marca 2012 r., I UK 370/11, LEX nr 1215126 i z 1 stycznia 2012 r., I PK 104/11, LEX nr 1215774). Ponadto przez oczywistą zasadność skargi kasacyjnej rozumie się sytuację, w której zaskarżone orzeczenie sądu drugiej instancji w sposób ewidentny narusza konkretne przepisy prawa. Zatem we wniosku o przyjęcie skargi

kasacyjnej do rozpoznania, jak i w jego uzasadnieniu, niezbędne jest powołanie konkretnych przepisów prawa, z którymi wyrok sądu drugiej instancji jest w oczywisty sposób sprzeczny (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 30 listopada 2012 r., I UK 414/12, LEX nr 1675171). Tego strona skarżąca nie uczyniła.

Z powyższych przyczyn Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a o kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 398²¹ k.p.c. w związku z art. 108 § 1 k.p.c. i art. 98 § 1 k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2023 r., poz. 1935).

[SOP]

[a.ł.]